

Oponentní posudek na vědeckou a pedagogickou práci
Tomáše Gábriše doc. JUDr. PhDr., PhD., LL.M., MA
Podklad pro profesorské řízení-Bratislava 2017

Oponentka: prof. JUDr.PhDr. Karolina Adamová, CSc., DSc.- FPR ZČU v Plzni

Docent Tomáš Gábriš patří k vyzrálým osobnostem v oborech dějin státu a práva a teorie práva. V průběhu svého života získal i prohloubené vzdělání v oborech pracovního práva, a to nejen vnitrostátního, ale i mezinárodního a evropského a také práva obchodního. Absolvoval řadu stáží a konferencí na Slovensku i v cizině.

Odborný zájem o historii a filozofii umožnil docentu Gábrišovi dosáhnout ve své pedagogické a vědeckovýzkumné činnosti v oblasti teorie a historie práva, kdy se zejména zúčastnil s úspěchem řady grantových i jiných výzkumných úkolů, mimořádných výsledků.

V této souvislosti není možné opomenout i Gábrišovu účast na grantovém projektu vedeném profesorem Karlem Malým na pražské právnické fakultě UK. Na řešení grantu na téma: Československé právo a právní věda v meziválečném období (1918-1939) a jejich místo ve střední Evropě, měl doc. Tomáš Gábriš významný podíl.

Docent Gábriš se nevěnuje pouze dějinám a teorii práva, ale přednáší a publikuje i v ostatních právních oborech, např. Se zabývá právem sportovním a právem upravující oblast kybernetiky.

Těžiště jeho vědecké aktivity však spočívá především v dějinách slovenského práva, přičemž při zpracovávání jednotlivých témat přihlíží i k výsledkům jiných oborů, např. etnografie nebo etnologie.

Tomáš Gábriš publikoval řadu učebních pomůcek, studií, článků a osm monografií, ze kterých patří po stránce metodologické k novátorským pracem, práce pod názvem Právo a dějiny : právnohistorická propedeutika. Kraków : Towarzystwo Slowaków w Polsce, 2012.

Docent Gábriš pracuje s právem jako se součástí kultury a zkoumá jeho vztah k historii. Vytýčuje přitom okruhy otázek, které by měli studenti práva, pokud jde o historii, zvládnout. Autor promýšlí postavení historie práva v systému společenských věd s ohledem na evropské zkušenosti.

Autor obhájí existenci právní historie jako oboru na právnických fakultách stejně jako např. v Čechách profesor Karel Malý nebo v Rakousku před lety profesor Ogris a uvádí proto řadu argumentů. Velmi vážným argumentem je skutečnost, že soudní praxe využívala staré právo při restitučních sporech či je využívá při řešení případů dědictví nebo vydržení zasahujících do minulosti.

Velmi správně nastiňuje T. Gábriš směry výuky právní historie do budoucna propojující staré právo s právem pozitivním, ukazující na jedné straně jeho kontinuitu a na druhé straně diskontinuitu. Zároveň se přitom spojuje teoretickoprávní a filosofický pohled na právo a jeho aplikaci v praxi.

Odkazy na právní historii nalézáme nejen v soudní praxi, ale také v legislativních aktech i ve zdůvodňování politických kroků a záměrů, což může vést i ke zneužití historie i dějin práva, což vše docent Gábriš zdůrazňuje.

Zároveň se autor ale obrací v kontextu návrhů směrů právněhistorické výuky k důležitým oborům práva jako je právo obchodní a pracovní, obojí, jak již bylo uvedeno, Tomáš Gábriš studoval hlouběji, právě ve spojitosti s historickými kořeny vybraných institutů. Zde zejména vidím originalitu Gábrišových idejí ve vztahu k právní historii jako výukového oboru.

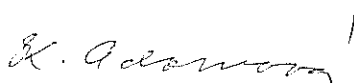
Tato kniha, kterou pokládám za mimořádnou, by se mohla a dokonce měla využít při formování obsahu právní historie na vysokých školách, které stále více méně tkví svým pojetím v minulosti.

Druhou publikaci, kterou je třeba na tomto místě zmínit, představuje kniha, na které se Gábriš spoluautorsky podílel. Jedná se o práci pod názvem "Najstaršie právo na Slovensku", která vyšla v Bratislavě v roce 2016. Tomáš Gábriš zde dokládá i svoji erudici ve starších právních dějinách a opět přichází s dosud málo ze stany právních historiků využívanou lexikální analýzou právních

textů Velkomoravské říše. Pokouší se přitom, jak napovídá podtitulek publikace, rekonstruovat předcyrilometodějaký normativní systém.

Jazykový rozbor velkomoravských právních památek kombinuje docent Gábriš se srovnávací analýzou jazyka v okolních slovanských zemích.

Doc. Tomáš Gábriš je po stránce vědecké i pedagogické integrovanou osobností a splňuje beze všech pochyb kritéria stanovená pro jmenování profesora. Doporučuji proto docenta Tomáše Gábriše jmenovat profesorem pro obor teorie a dějiny státu a práva.

Prof. JUDr. PhDr. Karolína Adamová, DSc.

vedoucí KPD na ZČU v Plzni

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
katedra právních dějin

Senohraby: 24.2.2017